

en Forklaring af, hvorfor vi have ment at være nødsagede til at gaa den Vej, vi ere slaaede ind paa. Lige overfor det ærede Medlem, som mener, at vi aldeles ikke have gjort nogen Indrømmelse overfor den her i Folkethinget herskende Stemning, vil jeg sige, at, naar man vil sammenligne det finansielle Resultat af det Forslag, vi nu have stillet, med det finansielle Resultat af det Forslag, vi tidligere have stillet — i Parenthes vil jeg her bemærke, at det Forslag, vi tidligere have stillet, er det samme som det Forslag, som Landsthinget tidligere har vedtaget, men Forholdet er ikke det, at vi i denne Sag følge Landsthinget, men lige det omvendte, idet Landsthinget saa godt som uforandret har vedtaget det Forslag, som er opstillet af os — vil man se, at vi i finansiell Henseende have nærmet os meget betydeligt til det ærede Flertal her i Folkethinget. Der kunde vistnok være Spørgsmaal, om vi ikke vare gaaede for vidt i saa Henseende, men der kan ikke med Rette lige overfor os siges, at vi ikke efter vor bedste Overbevisning have gjort, hvad vi kunde for at nærme os til de Herrer. Nu at forlange, at vi ved 3die Behandling, uden at der er nogen Udsigt til, at det kunde nytte engang, selv om vi efter vor Overbevisning kunde gjøre det, skulde opstille Forslag, som endnu mere nærmede sig til de Herrer, finder jeg, er uretfærdigt, det er et Forlangende der ikke kan stilles til os. (Berg: Jeg har ikke stillet det.) Jeg har ikke kunnet opfatte det ærede Medlems Udtalelser paa anden Maade, end at det ærede Medlem beklagede sig over eller klagede over, at der ikke fra os i Udvalget var stet noget som helst Forsøg paa en Tilnærmelse til det af Folkethinget ved 2den Behandling vedtagne Forslag. (Berg: Det var Svar paa en Behreidelse mod os). Ja, har jeg taget feil, gjør det mig ondt, men jeg har ikke kunnet opfatte det anderledes. Hermed tror jeg, at jeg har faaet udtalt de saa Ord, som jeg under hele denne Sags Behandling har havt nogen Grund til at fremsjøre. Jeg har villet udtale dette, fordi jeg fandt, at det var rigtigt, at der ogsaa fra et Medlem af Udvalget, som ikke er Militær, og som ikke giver sig ud for at være sagkyndig i denne Sag, kom en Udtalelse, som kunde, saavidt det stod i min Magt, gjøre det tydeligt saavel for den høitærede Krigsminister som det høie Thing, hvorfor vi ere gaaede den Vej, vi ere gaaede, hvorfor vi ere gaaede saa vidt, som vi ere gaaede, men ogsaa, hvorfor vi ikke have kunnet gaa videre.

Leth: Naar et Land som Danmark gaar til at ordne sit Forsvarsvæsen, tror jeg, at Vanskeligheden ved at gjøre dette og ved at løse denne Opgave paa en tilfredsstillende Maade er af en dobbelt Natur, — baade fordi Landets Territorium og Folkemængden er saa lille, at en Anspændelse af Forsvarsevnen dog ikke fører til saa betryggende Resultater, som de større og mægtigere Lande kunne

†

haabe under lignende Forhold for deres Bedkommende, og fremdeles fordi det ikke er saa let hos os at se bort fra de store Fortidsminder, og komme til den Resignation, som dog vistnok ifølge Forholdenes virkelige Bestaafenhed er paabudt og nødvendig. 3 Mandes Minde er Danmarks Forening med Norge gaaet tabt, og Danmark har jo langt senere mistet trende rige blomstrende Hertugdømmer, trende stættebende Provindser; men dette Tab har svækket, saa tror jeg, Danmarks Forsvarsevne endnu i større Forhold, end man i og for sig kunde finde ved at se hen til det Folketal, hvormed Landets Indbyggerantal er formindsket; thi Forholdet har vendt sig saaledes om, at medens vi indtil da bestandig tilføje have været vor sydlige Nabo langt overlegen, saa er nu ganske det Modfatte Tilfældet. Jeg tror altsaa, at for at løse den Opgave, som her er Tale om, maa man gjøre sig det klart, at Resignationen er nødvendig, og da navnlig holde sig for Die, at vor sydlige Nabo nu er os saa overlegen — baade tilvands og tillands, at Tanken om enhver Revanchekrig fulstændig maa opgives. Det er erkjendt fra alle Sider, at Danmarks geografiske Bestaafenhed i ikke ringe Grad vanskeliggjør Operationerne af en Landhær, da Landets forskjellige Dele og Provindser ere skilte fra hinanden ved mange Sunde og Stræder. Dette Sidste frembyder i sig selv en stor Vanskelighed for, at man kan haabe at bringe en Landhær tilstede i rette Tid paa det Punkt, hvor Faren viser sig, og hvor enten Forsvaret eller Angrebet skal finde Sted. Det er i Erkjendelse heraf, at den Tanke er opstaaet at koncentrere Forsvaret paa Sjælland, at gjøre Sjælland, som man har udtrykt sig, til Danmarks naturlige Fæstning, om ikke aldeles, saa dog i det Væsentlige at holde Armeen samlet der og afvente Angrebet der. Jeg har aldrig formaaget at se Andet, end at dette vil sige det Samme, omtrent idetmindste, som at sætte en Fjende istand til uden Sværdslag at sætte sig i Besiddelse af Landets andre Provindser og derved ikke alene vinde de Fordele, som han i strategisk Henseende og paa anden Maade kan drage deraf til Gavn for sig selv, men tillige de Fordele, at han undbrager den Del af Landet, som bliver tilbage, de Sjælpesildere, som dog i Længden ere nødvendige, for at Armeen kan bestaa der. Der blev sagt, at der i dette Lovforslag ikke engang var Tale om, hvor Armeen skal ligge, endnu mindre om, at Kjøbenhavn skal besættes, at det ikke i mindste Maade viser hen til Kjøbenhavns Besættning. Vi hørte ogsaa i forrige Møde en Uttring af den høitærede Minister, som jeg opfattede saaledes, at jo villigere man gik ind paa at bevilge en forholdsvis stor Landhær, desto længere kom man bort fra Kjøbenhavns Besættning. Jeg opfattede Uttringen saaledes, og jeg tror ikke, at jeg har misforstaaet den; men det er mig meget vanskeligt at forstaa den, naar jeg ser hen til de Uttringer, der